

Asia: 1/41/2016

Lausuntopyyntö yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanotyöryhmän (TATTI) mietinnöstä ja työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi tietosuojalaiksi

1 luku. Yleiset säännökset

Yleiset kommentit

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

2 luku. Käsittelyn oikeusperuste eräissä tapauksissa

Yleiset kommentit käsittelyn lainmukaisuutta koskevasta 3 §:stä.

Voimassaoleva henkilötietolain 8 § mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn tilanteissa, joissa on kysymys ”konsernin tai muun taloudellisen yhteenliittymän asiakkaita tai työntekijöitä koskevista tiedoista ja näitä tietoja käsitellään kyseisen yhteenliittymän sisällä”. Tähän niin kutsuttuun ”konsernipoikkeukseen” liittyen HE-luonnoksen nykytilan arviossa (s. 103–104) on konsernien ja taloudellisten yhteenliittymien osalta kirjaus, jonka mukaan ”uutta nykytilaan verrattuna on rekisterinpitäjän harkintaan jäävä punninta siitä, milloin henkilötietojen suojaa edellyttävät rekisteröidyn edut tai perusoikeudet ja -vapaudet syrjäyttävät tällaiset edut”, so. oikeutetun edun henkilötietojen käsittelyyn konserni- tai yhteenliittymätasolla.

Finanssialalla on merkittävässä määrin toimijoita, esimerkiksi osuuskuntia, säästöpankkeja ja keskinäisiä vakuutusyhtiöitä, joiden toiminnan kannalta konsernipoikkeuksen soveltaminen suppeasti vain yhtiöoikeudellisiin konserneihin johtaisi käytännön toiminnan vaikeutumiseen ja kustannustehottomuuteen, joka viime kädessä palautuisi asiakkaiden maksettavaksi. Lisäksi tällainen tulkinta asettaisi toisistaan poikkeavat yhtiöoikeudelliset toimintamuodot keskenään erilaiseen kilpailulliseen asemaan. Sanotun perusteella FA pitää HE-luonnoksen kirjausta konsernipoikkeuksesta merkittävänä, ja pitää tärkeänä, että kirjaus sisällytetään myös lopulliseen tietosuojalakia koskevaan HE:en.

Yleiset kommentit erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta 5 §:stä ja rikostuomioita ja rikkomuksia koskevasta 6 §:stä.

Vakuutetun ja korvauksenhakijan terveydentilaa koskevien tietojen sekä rikostuomioita ja rikkomuksia koskevien tietojen käsittely olisi edelleen mahdollista ehdotetun tietosuojalain 5 §:n ja 6 §:n mukaisesti. Kyseisten tietojen käsittely ja arviointi on vakuutustoiminnan keskiössä. FA pitää nykyisen oikeustilan jatkumista erinomaisen tärkeänä.

Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavan ikärajan tulisi olla:

-

Ikärajaa koskevat perustelut

-

3 luku. Valvontaviranomainen

Yleiset kommentit suullista käsittelyä seuraamuslautakunnassa koskevasta 16 §:stä

-

Muut yleiset kommentit valvontaviranomaista koskevasta 3 luvusta.

-

4 luku. Oikeusturva ja seuraamukset

Yleiset kommentit käsittelyn viivästymistä koskevasta 23 §:stä.

-

Tulisiko yleisen tietosuojasetuksen 83 artiklan mukaisia hallinnollisia sakkoja voida kohdistaa myös viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin?

-

Perustelut

-

Mikäli vastaus hallinnollisten sakkojen kohdistamista viranomaisiin koskevaan kysymykseen on ei, pyydetään esittämään näkemys vaihtoehtoisesta seuraamusjärjestelmästä.

-

Muut yleiset kommentit oikeusturvaa ja seuraamuksia koskevasta 4 luvusta.

-

5 luku. Tietojenkäsittelyn erityistilanteet

Yleiset kommentit henkilötietojen käsittelyä journalistisia, akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten koskevasta 27 §:stä.

-

Yleiset kommentit tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevista poikkeuksista ja suojaustoimista

-

Muut yleiset kommentit tietojenkäsittelyn erityistilanteita koskevasta 5 luvusta.

Henkilötunnuksen käsittely finanssitoimialalla tapahtuu asiakkaiden yksilöimiseksi ja heidän oikeusturvansa toteuttamiseksi. Henkilötunnuksen käsittely on ehdotetun tietosuojalain 29 §:n mukaan nykylainsäädäntöä vastaavassa muodossa, mikä on finanssialan näkökulmasta kannatettavaa. Pykälän yksityiskohtainen perustelu (s. 167, ensimmäinen kappale, kaksi viimeistä virkettä) vaikuttaisi kuitenkin olevan ristiriidassa pykälätekstin kanssa, jonka mukaan käsittelyperusteita ovat 1) suostumus, 2) laissa säädetyn tehtävän suorittaminen, 3) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttaminen tai 4) historiallinen tai tieteellinen tutkimus tai tilastointi. Perustelutekstissä näistä on mainittu ainoastaan kaksi ensimmäistä. Perustelutekstiä voisi selventää esimerkiksi poistamalla kyseisen kappaleen kaksi viimeistä virkettä.

Laki rikoslain 38 luvun 9 §:n ja 10 §:n 3 momentin muuttamisesta

Yleiset kommentit tietosuojarikosta koskevasta 9 §:stä.

-

Muut mahdolliset kommentit

Muita huomioita työryhmän mietinnöstä ja ehdotuksesta hallituksen esitykseksi

TATTI:n mietinnön mukaan (s. 39–40) olisi perusteltua, että finanssialan väärinkäytösrekisterien mukainen henkilötietojen käsittely voisi jatkua yleisen tietosuoja-asetuksen tullessa sovellettavaksi. Koska sääntelyltä edellytetään tarkkarajaisuutta ja erityisiä suojaustoimia, asiasta on TATTI:n mukaan tarvetta säätää yleisen tietosuojalain sijaan sektorilainsäädännössä, kuten luottolaitosten osalta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölaissa.

Sektorilainsäädännön muutostarve nostettiin esiin aivan TATTI:n työskentelyn viime vaiheessa, joten sektorikohtaisen lainsäädännön valmistelulle jäävä aika on erittäin lyhyt. FA on huolissaan oikeustilan jatkuvuudesta.

Asian oikea-aikaiseksi etenemiseksi ja oikeustilan jatkuvuuden turvaamiseksi FA olisi pitänyt parhaana ratkaisuna, että väärinkäytösrekisterejä koskeva sääntely olisi otettu osaksi nyt lausunnolla olevaa tietosuoja-sääntelyä lisäämällä kyseiset sektorilakien muutokset joulukuussa eduskunnalle annettavaan HE:en liitelaieiksi. Tämä olisi ollut tehokkain ja vähiten turhaa työtä vaativa tapa. Nyt joudutaan tekemään OM:n lisäksi erilliset HE:t sekä VM:ssä että STM:ssä ja myös eduskunnassa käsittelemään ne erillisinä. Vaarana tällöin on, että kaikkia tarvittavia säännöksiä ei saada valmiiksi määräaikaan mennessä. FA toivoo, että OM kuitenkin koordinoisi myös sektorilainsäädännön valmistelua.

Muilta osin FA yhtyy Elinkeinoelämän Keskusliiton asiassa antamaan lausuntoon.

Suopelto Kirsi
Finanssiala ry